

Un nou val de mișcări sociale post-pandemice: comerțul internațional ca victimă colaterală

București, 5 octombrie, 2021 – În timp ce restricțiile legate de pandemia COVID-19 au oprit temporar intensificarea protestelor, un nou val se întrevade la orizont. Se așteaptă ca protestele, în special în țările emergente, să crească din cauza unei deteriorări fără precedent a indicatorilor socio-economici. În 2020, indicatorul de risc social și politic Coface a atins un record de 51% la nivel mondial și de 55% în țările emergente.

Aceste mișcări sociale vor avea repercusiuni asupra activității economice a țărilor afectate, în special asupra comerțului exterior. Coface estimează că mișcările sociale în masă au efecte negative deosebit de puternice și permanente asupra exporturilor țărilor: într-un an în care au loc astfel de mișcări, exporturile sunt în medie cu 4,2% mai mici decât potențialul estimat.

Formele mișcărilor sociale, persistența și intensitatea lor, vor fi deci decisive pentru comerțul internațional în anii următori.

"Pandemia a stopat temporar intensificarea mișcărilor sociale din țările emergente. Dar efectele socio-economice devastatoare ale crizei de sănătate au crescut nivelurile de risc social și politic la un prag istoric. Se presupune că aceste presiuni vor avea ca rezultat un nou val de mișcări cu repercusiuni economice semnificative pentru țările afectate. Se așteaptă ca incertitudinea legată de instabilitatea politică, scăderea încrederii agenților economici, scăderea activității și serviciilor industriale din zona ofertei și scăderea consumului să aibă un impact masiv asupra activităților economice. Comerțul exterior, și, în special, exporturile, vor fi probabil victime colaterale. Estimăm că, într-un interval de trei ani care urmează unei mișcări sociale, exporturile rămân cu până la 9% sub potențialul lor. Dacă mișcarea are cereri socio-economice, ceea ce este probabil ca urmare a pandemiei, această frânare a exportului poate fi cu până la 20% mai mică", au declarat Samuel Adjutor și Ruben Nizard, economiști la Coface.

Un nou val de mișcări sociale la orizont...

Majoritatea mișcărilor sociale au loc în țările emergente, iar numărul acestora a crescut între 2017 și 2019. Mai mult, experiența din epidemiile și pandemiile anterioare arată că **tensiunile sociale apar, în medie, la un an după o criză sanitară¹. Această reapariție a nemulțumirii sociale se explică prin efectele socio-economice devastatoare ale crizelor²**. Amploarea impactului COVID-19 este de neegalat, ceea ce se va vedea în intensitatea viitoarelor mișcări sociale. Într-adevăr, **riscul social și politic global, măsurat de Coface, nu a fost niciodată atât de mare³**. În 2020, a atins un record de 51% la nivel mondial și 55% în țările emergente. Mai precis, presiunile sociale pentru schimbare nu au fost niciodată mai mari⁴. În 2020, **indicele presiunii sociale a atins un maxim istoric**, în creștere de la 46% la 54% la nivel global și, pentru

¹ Saadi Sedik, T. și Xu, R. (2020). Un ciclu vicios: modul în care Pandemiile duc la disperare economică și tulburări sociale. Documentele de lucru ale FMI (216).

² Barrett, P. și Chen, S. (2021). Repercusiunile sociale ale pandemiilor. Documentele de lucru ale FMI (21).

³ Barometru de risc de țară și de sector: T2 2021 Actualizare trimestrială, Coface.

⁴ Modelul lui Coface care măsoară riscul politic al 161 de țări face posibilă înțelegerea apariției mișcărilor sociale prin

țările emergente, de la 54% la 61%. Această creștere se explică prin deteriorarea fără precedent a indicatorilor socio-economici în majoritatea țărilor analizate. Ca urmare a pandemiei, **nivelul de trai a scăzut**, după cum se arată în scăderea PIB-ului pe cap de locuitor, puterea lor de cumpărare s-a deteriorat, dovadă fiind creșterea șomajului și a inflației, iar **inegalitățile de venit și avere s-au adâncit**⁵. Acest lucru este agravat în unele țări de **nemulțumirea tot mai mare** față de gestionarea crizei de sănătate și de **restricțiile privind libertățile civile și politice**, care sunt uneori văzute ca neloiale.

În 2020, **88% dintre țările cu piețe emergente au înregistrat o creștere a nivelului de risc asociat cu presiunile sociale**. A crescut substanțial în unele țări emergente din Asia, cum ar fi Malaezia, India, Thailanda sau Filipine, dar și în unele țări din Africa de Nord, precum Algeria sau Tunisia.

...ar putea afecta comerțul internațional

Experiența pandemiilor din trecut confirmă faptul că mișcările sociale de masă au efecte negative persistente asupra activității economice⁶.

Timp de cel puțin un an și jumătate după o mișcare socială în masă, creșterea PIB rămâne cu un punct procentual sub nivelul său anterior. Pentru țările emergente, acest indicator poate fi chiar cu două puncte procentuale mai mic.

Aceste efecte sunt traduse pe partea ofertei **printr-o scădere a activității și serviciilor industriale**, iar pe partea cererii prin scăderea consumului. **Încrederea consumatorilor și a întreprinderilor scade, iar incertitudinea crește.** Mai mult, incertitudinea asociată cu instabilitatea politică crește costurile de tranzacție între țara afectată și restul lumii și reduce stimulentele pentru a intra în relații comerciale noi sau pentru a le menține pe cele existente. **Fluxurile comerciale încetinesc sau chiar se contractă: scăderea activității industriale perturbă exporturile și scăderea consumului afectează importurile.** În anul mișcărilor sociale, **exporturile sunt cu 4,2% sub potențialul estimat.** Decalajul rămâne substanțial timp de trei ani, exporturile rămânând între 6,3% și 8,9% sub potențialul lor. **Impactul asupra importurilor este mai marginal**, importurile revenindu-și mai repede.

Impactul asupra comerțului va depinde de persistența, intensitatea și cererile mișcărilor sociale

Impactul unei mișcări asupra exporturilor și importurilor variază foarte mult. Mai mulți factori pot amplifica sau limita efectele asupra comerțului: specializarea sectorială, ponderea țării în comerțul internațional, apropierea de partenerii comerciali și modul de transport preferat în fluxurile comerciale bilaterale. Aceste elemente pot avea efecte negative asupra țărilor terțe, indiferent dacă sunt sau nu parteneri comerciali ai țării afectate. Dar modul în care se **dezvoltă mișcările determină magnitudinea și persistența șocului** comerțului.

legarea a doi piloni fundamentali: presiunile pentru schimbare și instrumentele care facilitează mobilizarea socială. Pentru mai multe detalii despre metodologie, consultați Panorama - martie 2017 - Creșterea riscurilor politice, Coface

⁵ BAROMETRU DE RISC DE ȚARĂ ȘI DE SECTOR: Actualizare trimestrială 2020, Coface

⁶ Hadzi-Vaskov, M., Pienknagura, S., & Ricci, L. A. (2021), Impactul macroeconomic al mișcărilor sociale. Fisiere de lucru FMI (135).

În mod surprinzător, durata și frecvența mișcărilor sociale sunt decisive. Dacă mișcarea este un eveniment izolat, impactul asupra exporturilor și importurilor este marginal. În caz contrar, **instabilitatea politică latentă întărește lipsa de încredere și incertitudine, crescând costurile comerciale și afectând în continuare capacitatea de export.** În acest caz, la trei ani de la prima mișcare, exporturile rămân, în medie, cu aproximativ 14% sub potențialul lor. Dimensiunea mobilizării este, de asemenea, un factor important în acest șoc comercial.

În cele din urmă, **tipul de cerere joacă un rol crucial** în dimensiunea și persistența șocului. **Mișcările cu cereri pur politice au efecte tranzitorii și mai mici** asupra exporturilor și importurilor. **Protestele care includ cereri socio-economice și care sunt, prin urmare, mai susceptibile de a apărea după pandemie, au efecte mai durabile și mai severe.** În acest caz, la trei ani după șoc, exporturile rămân cu 20,7% sub potențialul lor și importurile cu 5,6% mai mici. Mai mult, **spațiul mic de manevră în politica economică a țărilor emergente pentru a limita efectele tulburărilor sociale ar putea amplifica impactul acestora asupra comerțului.**

CONTACT MEDIA

Diana Oros – T +40/374 670 886 – diana.oros@coface.com

Coface: for trade - Dezvoltăm afaceri împreună

Cu 75 de ani de experiență și cea mai extinsă rețea internațională de specialiști, Coface este unul dintre liderii în domeniul asigurărilor de credit și de servicii complementare precum Factoring, Colectare de creanțe, Asigurări Single Risk, Bonding și Informații de afaceri. Experții Coface lucrează în centrul economiei mondiale, sprijinind 50.000 de clienți să construiască afaceri de succes, în creștere și dinamice. Coface ajută companiile să ia decizii de creditare. Serviciile și soluțiile îmbunătățesc capacitatea acestora de a vinde prin protejarea lor împotriva riscului de neplată atât pe piețele interne, cât și pe piețele de export. În 2020, Coface a avut aproximativ 4.450 de angajați și a înregistrat o cifră de afaceri de 1,45 miliarde de euro.

www.coface.com

COFACE SA. este listat Euronext Paris – Compartimentul A
Cod ISIN: FR0010667147 / Simbol: COFA

